



Fehér VÁRtervező KFT.

8000 Székesfehérvár, Rába utca 22.

tel.: +36 70/385 0133

email: feterv@feterv.hu

CSÓR

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ



MEGBÍZÓ:

Csór Község Önkormányzata

8041 Csór, Fő tér

FELELŐS TERVEZŐ:

Fehér Vártervező Kft.

8000 Székesfehérvár, Rába utca 22.

Tartalomjegyzék:

1. JÖVŐKÉP.....	3
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	3
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése.....	4
2. CÉLOK	8
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	8
2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása	8
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	12
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása.....	12
3.1.1 Társadalmi adatok	12
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	12
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	14
4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE.....	14

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Csór településfejlesztési koncepciója a 2030-ig terjedő időszakra kijelöli a település helyét a megyei és a járási településhálózatban, bemutatja a község társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát. A jövőkép meghatározásakor az önkormányzat egy új szemlélet szerinti fejlődést szeretne a településen megvalósítani.

Csór jövőképe a település társadalmi, gazdasági és földrajzi adottságaira, lehetőségeire, valamint erőforrásaira (népesség, gazdaság, infrastruktúra, környezeti és egyéb értékei) épít, valós, megvalósítható célokat határoz meg.

A koncepció alapja, hogy Csór Várpalota és Székesfehérvár agglomerációjában és a Sárrét Tájvédelmi körzet közvetlen szomszédságában, a lakói által és az idelátogató vendégek számára is szerethető, **élhető település** legyen. A helyi erőforrásokra épülő gazdasága kellő számú és minőségű munkahelyet nyújtson, ezáltal a település az átlagos jövedelmeknek köszönhetően megfelelő életfeltételeket tudjon biztosítani. A lakossági jóléthez és a turisztikai kínálatához nagymértékben hozzájárul a lakókörnyezet infrastrukturális, társadalmi-kulturális, és környezeti értelemben vett magas minősége.

Csór településfejlesztésének célja, hogy geopolitikai helyzetét és turisztikai potenciálját kihasználva, **komfortos** vidéki életet biztosítson az itt élők és az idelátogatók számára. A természeti környezet és a gazdaság fenntartható együttélését biztosítsa, lakóinak tudást, munkát és felüdülést teremtsen, adjon esélyt, felemelkedési lehetőséget a rászorulóknak.

Legyen nyitott a gazdaság-fejlesztés elősegítése érdekében az idegenforgalom-, a turizmus területén szükséges változásokra is.

Legyen **vonzó** a vállalkozások, letelepülni szándékozók és a fiatalok számára, támogassa a lakosság helyben maradását és helyben foglalkoztatását.

*Csór ahová az emberek szívesen jönnek, szívesen maradnak és ahol a
nyugalom és a színvonalas kikapcsolódás egyaránt része a település
életének*

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési elvek az Országos Területfejlesztési Koncepció alapján kerültek meghatározásra:

Szubszidiaritás és decentralizáció elve

A szubszidiaritás elve alapján a területpolitikában egy térség fejlesztését azon a legalacsonyabb területi szinten kell kialakítani és végrehajtani, ahol a feladat elvégzéséhez a legtöbb információ áll rendelkezésre, és a legtöbb érdek kapcsolódik a feladat megvalósításához. Mindez akkor lehet hatékony, ha a gazdasági, társadalmi, politikai döntéshozatal is alacsonyabb területi szinteken jelenik meg, így törekedve a fejlesztési döntések és eszközök területi decentralizálására.

Térségi és táji szemlélet elve

A területfejlesztés nem csak adminisztratív, települési- és területegységeket érint, hanem a földrajzi tájak életét is befolyásolja. A tájak a természeti környezeti elemek által meghatározott és a társadalmi gazdasági tevékenységek által alakított területi rendszerek, melyekben az egyes tájalkotó elemeket (domborzat, talaj, vízrajz, napsugárzás, növény- és állatvilág, társadalom) érintő beavatkozások kihatással vannak a többi elemre is, valamint a helyi gazdasági és társadalmi tevékenységeket is befolyásolják. Ezért a fejlesztések során a beavatkozás célterületét érintő tájak sajátosságait, változásait, működési mechanizmusát is figyelembe kell venni. A fejlesztési beavatkozásokat a tájak területi rendszereibe integrálni kell, hogy illeszkedjenek a helyi táji adottságokhoz, támaszkodjanak a tájak erőforrásaira, hozzájárulva azok védelméhez és kibontakozásához is.

Fenntarthatóság elve

A fejlesztési beavatkozások esetében fenntarthatóságot, biztonságot nem csak általában, globálisan kell értelmezni, hanem az egyes társadalmi, gazdasági, környezeti alrendszerek alkotta területi rendszerek (térségek) összefüggésében is. A fenntarthatóság alapelve minden ágazat irányában a fejlesztéspolitika azon korlátját fogalmazza meg, mely szerint a mai fejlesztések és a fejlesztések alapját adó erőforrás-gazdálkodás nem veszélyeztetheti a jövő generációinak esélyét arra, hogy szükségleteiket biztonságosan kielégítsék. A fenntartható területi rendszerekben a térségi gazdasági folyamatok nem veszélyeztetik a helyi természeti és épített környezetet, nem okozzák az erőforrások kimerülését, az értékhordozó kultúrák eltűnését, ugyanakkor magas szinten biztosítják a társadalom létfeltételeit.

Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés

A területfejlesztési politikának fokozottan figyelembe kell vennie a globális, európai, nagytársadalmi vagy nemzeti szintű gazdasági-társadalmi trendeket a különböző szintű, és helyzetű térségekben. A várható hátrányokat megelőzve, az előnyöket kihasználva jövőorientált, proaktív cselekvési terveket kell alkotni, és nem csak a már bekövetkezett változásokra fogalmazni meg válaszingyintézkedéseket. A területi tervezés során az egyes célcsoportokat érintő gazdasági-társadalmi célok eléréséhez olyan területfejlesztési tevékenység szükséges, amely a sokszínű partnerségi együttműködések révén több termelőágazat kooperációjából, a szolgáltatások, ill. szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális közigazgatási tevékenységek összekapcsolódásából épül fel. Ezek az elemek területi alapon, a beavatkozás terében integrálódnak egymással, koordináltan, szervesen, lehetőleg szinergikusan összefonódó akciókat alkotnak.

Hatékonyaság és koncentráció elve

A településfejlesztési koncepció a koncentráció érvényesítésére törekszik a megfogalmazásban, a legkritikusabb pontokon történő, leghatékonyabb beavatkozás érdekében. A területfejlesztési politika tárgyát képező területi rendszer sok eleme ugyanis nem az absztrakt gazdasági-szociális „terekben” jeleníthető meg a leghatékonyabban, hanem a földrajzi tér egyes vagy típusos egységeiben, tájakban, térségekben.

Nyilvánosság, partnerség elve

A nyilvánosság és a részvétel a területfejlesztési politikában különös hangsúlyt kap. A nyilvánosság területfejlesztési politikai sajátossága, hogy a területi hierarchia legkülönbözőbb szintjein és helyein meg tudja szólítani a közvéleményt. A szubszidiaritást igénylő kezdeményezés esetében a különböző szintű területi szervek vertikális partnersége szükséges.

Területi harmónia elve

A területfejlesztés során arra is figyelemmel kell lenni, hogy a helyi társadalom és a szolgáltatásokat igénybe vevők meghatározó státuszcsoportjai (állandó lakosok, üdülő tulajdonosok, külföldi ingatlantulajdonosok, helyi-, és szezonálisan jelen levő, illetve a különböző működési nézeteket valló, eltérő menedzsment-szemléletű vállalkozások, bel-, és külföldi turisták, stb.) közti harmónia is hosszú távon biztosítható legyen. Mivel a harmónia csak olyan térség sajátja, amelyben az egyenlőtlenségek mértéke minimális, ezért törekedni kell a területileg kiegyenlített és társadalmilag is igazságos

hosszú távú térségfejlesztésre.

Tolerancia

Az etnikai és kulturális különbségeket magukon viselő státuszcsoportok szimbiózisa csak úgy tartható fenn, ha a helyi társadalom szövetén belül megfigyelhető másságok kölcsönösen megismerhetővé és egymás részéről átjárhatóvá válnak.

Esélyegyenlőség

Az infrastrukturális ellátottság és a tudáshoz való hozzáférés mellett a hagyományos célcsoportok (romák, munkanélküliek, migránsok) problémáinak kezelésén túl az esélyegyenlőség biztosítása terén ez a folyamatosan zajló akadálymentesítési beruházások mielőbbi végrehajtása mellett jelenti azt is, mindenki hozzáférjen a számára hasznosnak tartott települési információhoz.

Identitás

A társadalmi identitás jellemzője egyrészt a térséghez, településhez kötődés, másrészt a területi identitás a fenntartható térségfejlesztés egyik belső erőforrása is, csakúgy, mint a természeti erőforrások, például az energiahordozók, a nyersanyagvagyon, a megfelelő éghajlat, vagy a humán erőforrások.

Átláthatóság, monitoring és értékelés elve

A területfejlesztési tervezés, -végrehajtás nem epizodikus tevékenységek együttese, hanem állandó folyamat, mely a térségek társadalmi-gazdasági-környezeti rendszereiben spontán, a beavatkozások vagy a globális trendek eredményeként jelentkező változásokhoz idomul. E folyamat visszacsatolásokkal ciklusokba rendeződik, a tervezési, a végrehajtási, és azok nyomon követésére irányuló értékelési tevékenységek szünet nélkül, átfedésekkel követik egymást.

A településfejlesztés alapját a fenntartható fejlődés környezeti, társadalmi és gazdasági szempontjainak érvényesítése kell, hogy képezze. Ez különösen az alábbi alapelvek figyelembevételét jelenti:

Kiegyensúlyozott társadalmi viszonyok megteremtése és fenntartása:

- demokratikus döntéshozatal,
- a közösséget összetartó szolidaritás és a terhek igazságos elosztása,
- a szegregáció elleni küzdelem és
- testileg és lelkileg egészséges társadalom kialakulásának elősegítése

Fenntartható gazdasági viszonyok megteremtése:

- több lábon álló (diverzifikált) helyi gazdaság,

- magas termelékenység
- a helyi kis- és középvállalkozások támogatása

Harmonikus környezeti viszonyok megteremtése és fenntartása:

- az autonóm település elveinek érvényesítése,
- a jó minőségű termőföldek védelme,
- ökológiai szempontból előnyös adottság megőrzése, tájhasználat tudatos alakítása
- a természetes és épített környezet értékeinek védelme,
- a zöldfelületek, rekreációra szánt területek növelése

2. CÉLOK

A fentiekben felvázolt jövőkép összehangolt cselekvés nélkül nem valósulhat meg. A jövőkép megvalósulását meghatározó célok, fejlesztési irányok meghatározása azért kiemelkedően fontos, hogy az azok megvalósításán dolgozók - a település döntéshozói, gazdasági szereplői és lakossága - világos és egyértelmű célok érdekében dolgozhassanak együtt.

E fejezetben tehát megfogalmazásra kerülnek azok a településfejlesztési célok és feladatok, melyek megvalósulása révén elérhető a fentiekben felvázolt jövőkép.

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Átfogó cél

Csór a környezeti, a természeti és a táji adottságok gondos megőrzésével, egy élhető a szabadidős programok kínálatban versenyképes, a gazdasági társadalmi partnereivel szorosán együttműködő település legyen



Prioritások

I, Alap és Közlekedési Infrastruktúra fejlesztés településkép javítás

II, Minőségi szabadidő sport és turizmus fejlesztés

III, Szervezet és Intézményfejlesztés



2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

I, Alap és Közlekedési Infrastruktúra fejlesztés, településkép javítása

Közműfejlesztések

Helyi közlekedési utak fejlesztése

Települési környezet fejlesztése

Energia felhasználás csökkentése

Általános cél:

A települési-, épített környezet színvonalának az emelésével, a közlekedési- és a műszaki infrastruktúra korszerűsítésével javuljon a helyben élők és az idelátogató vendégek életminősége. Ezen belül kiemelt cél a lakott külterületek infrastrukturális fejlesztése.

Beavatkozási területek:

- Kommunális műszaki infrastruktúra fejlesztése

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- Településkép, épített környezet javítása

Kapcsolódó operatív programok:

- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Vidékfejlesztési Program
- Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
- Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszer
- Norvég Alap

Tervezett források:

- Önkormányzati források
- Hazai és EU-s támogatás

Tervezett közreműködők:

- Helyi önkormányzat intézményei
- Közútfenntartó KHT
- Közlekedési szervezetek
- Közmű szolgáltatók
- Vállalkozások

II, Minőségi szabadidő sport és turizmus fejlesztés

Sport és turisztikai fejlesztések elősegítése
Tercier szektor erősítése, diverzifikációs tevékenységek támogatása,
biogazdaság fejlesztése
Marketing és kommunikációs csatornák feltárása

Általános cél:

A település népességmegtartó erejének növelése, gazdasági teljesítményének és versenyképességének fokozása, gazdasági együttműködések kialakítása, erősítése és fenntartása.

Beavatkozási területek:

- Sport és turisztikai fejlesztések elősegítése
- Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése
- Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése, biogazdaság fejlesztése
- Településmarketing

Kapcsolódó operatív programok:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Vidékfejlesztési Program
- Magyar Halászati Operatív Program

Tervezett források:

- Vállalkozói beruházás
- Hazai és EU-s támogatás

Tervezett közreműködők:

- Helyi önkormányzat
- KKV szektor szereplői
- Tercier szektor szereplői
- TDM és LEADER szervezet

III, Szervezet és Intézményfejlesztés

Önkormányzati Intézmények fejlesztése
Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése
Térségi kapcsolatok erősítése
Humán erőforrás fejlesztés

Általános cél:

A település intézményeinek és közösségeinek fejlesztése a lokálpatriotizmus és a helyi identitás erősítése érdekében

Beavatkozási területek:

- Oktatás, Kultúra, Sport, Egészségügyi és Szociális ellátás fejlesztése
- Járási, kistérségi, mikro térségi együttműködések kialakítása fejlesztése
- Alkalmazotti és civil emberi erőforrások fejlesztése

Kapcsolódó operatív programok:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Emberi Erőforrás Operatív Program
- Vidékfejlesztési Program
- Norvég Alap

Tervezett közreműködők:

- civil szervezetek
- helyi Önkormányzatok, Fejlesztési közösségek
- sport szervezetek
- Pedagógusok, egészségügyi dolgozók, szociális dolgozók

2.3. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Fejlesztési célok		Településrészek	
		Belterület	Külterület
Gazdaság	Közműfejlesztések		
	Helyi közlekedési utak fejlesztése		
	Sport és turisztikai fejlesztések elősegítése		
	Tercier szektor erősítése, diverzifikációs tevékenységek támogatása		
	Marketing és kommunikációs csatornák feltárása		
Társadalom	Önkormányzati intézmények fejlesztése		
	Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése		
	Térségi kapcsolatok erősítése		
	Humán erőforrás fejlesztés		
Környezet	Települési környezet fejlesztése		
	Energia felhasználás csökkentése		

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

3.1.1 Társadalmi adatok

A település társadalmára vonatkozó adatok és tények a koncepciót megalapozó vizsgálati munkarészben részletesen kifejtésre kerültek. A megalapozó dokumentumok valamennyi szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaznak. Az ebből adódó települési erősségek és gyengeségek fejezik ki leginkább Csór további fejlesztéseinek irányvonalaihoz szükséges inputokat.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A megye szerkezeti terve szerint Csór hagyományosan vidéki települési térséggel, mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és vízgazdálkodási térséggel érintett.

A közlekedési infrastruktúrát érintő meghatározó fejlesztési igények:

Az Országos és Fejér megye területrendezési terve a települést érintő közúthálózat-fejlesztést közvetlenül nem tartalmaz. Csór települést az országos főúthálózati elemek közül a 8-as számú főút érinti annak elkerülő szakaszával. A főút a csatlakozási szakaszok kiépítésével ma már közvetlen elérhetőséget biztosít az M7-es autópályára, lehetővé téve a nemzetközi gyorsforgalmi közlekedésbe való közvetlen becsatlakozást.

A település külterületén a mezőgazdasági területek közlekedési kapcsolatait, lassú jármű forgalmát úgy kell kialakítani, hogy független összeköttetést biztosítson a főútvonal hálózattól és a belterületi utcahálózatot a lehető legkisebb mértékben terhelje.

Pihenő terület, zártkert szabályozás

Csóron igényként jelentkezik a volt zártkerti tulajdonosok részéről a pihenőterületként történő telekhasználat. A kiskertek, szőlők kertművelése átalakulóban van, a volt zártkerti ingatlanokat inkább hétvégi házakként, pihenési és nem gazdasági célra használják az ingatlan tulajdonosok.

A településrendezési eszközökben ezen igények szerint kell a területfelhasználást és a szabályozást megvalósítani.

Országos jelentőségű kerékpárút a települést nem érinti, mikrotérségi szinten Iszkaszentgyörgy irányába az összeköttetés kívánatos lenne. Ezzel a település turisztikai értékei is növekedne.

A közművek fejlesztéséhez kapcsolódó (településszerkezetet is érintő) igények:

Csór központi belterülete közmű infrastruktúra ellátottság szempontjából az átlagot meghaladónak tekinthető, a helyzetfeltáró rész taglalja az egyes közművek kiépítettségének mértékét. Az Önkormányzat ciklusprogramjában hangsúlyosan szerepel a Csapadékvíz elvezető rendszer

kiépítése. Ehhez a település engedélyes tervekkel rendelkezik. Fontos feladat a közművek tervezésénél a fakadóvizek kezelése, ami a megyei jogú várossal, Székesfehérvárral közösen megoldandó probléma.

A tervezés és üzemeltetés során megvalósítandó célkitűzések:

- Vízyűjtő szemlélet érvényesítése, egy rész-vízyűjtőn belül azonos műszaki kiépítési szint elérése.
- A felszíni vizek károkozás nélkül történő elvezetése.
- Természetvédelmi és környezetvédelmi szempontok érvényesítése.
- Ökológiai szemléletű vízrendezési elvek és módszerek alkalmazása.
- A szennyvizek, csapadékvizek szétválasztása a belterületeken, illetve az elválasztott rendszerű szennyvízhálózat tehermentesítése a csapadékvizektől.
- Fakadó vizek kezelése

A gyűjtőhálózat víz-visszatartó képességének kialakítása fontos a klímaváltozás okozta ellentétes hatásra való felkészülés érdekében is, amely a csapadékesemények hiánya miatt várható. Előfordulhat, hogy a klímaváltozás nagy szárazságokat hoz, hatására a talajvízszint süllyedése jelentkezik, a mezőgazdaságban, az erdőgazdaságban jelent komolyabb megoldandó feladatokat. Erre felkészülést is egy átgondolt felszíni vízrendezés megvalósítással lehet elérni.

A klímaváltozás okozta másik várható hatás a felmelegedés kezelése jelentős energiaellátási fejlesztést fog igényelni. A téli fűtési szezonban ugyan energia-megtakarítás várható, de a nyári túlmelegedés elleni klímavédelem energiaigénye meghaladja a téli megtakarítást.

A klímavédelem célú energiaigény növekedése egyre költségigényesebb energiatermelő beruházással és üzemeltetéssel elégíthető ki. Az így növekvő költség-terhelés a fenntartható fejlődési folyamat fékezőjévé vált. Az energiaellátás költség teher növekedése okozta fejlődést fékező hatás elérte közvetlenül a lakosságot, a vállalkozásokat, az önkormányzatokat, a termelés valamennyi ágazatát egyaránt. E negatív spirál megállítása társadalmi-gazdasági feladattá vált. Ezért megoldást kell keresni komfortszint, a termelőképeség csökkentése nélkül, az energiaellátás költségterheinek a mérséklésére, amely a fejlődés fenntarthatóságát segítené elő. Az üzemeltetés költségei csökkenthetők, ezzel a fenntarthatóság javítható optimálisabb energiahordozó szerkezet kialakításával, a hagyományos vezetékes és nem vezetékes energiahordozók mellé a megújuló energiahordozók nagyobb részarányú bevonásával. A megújuló energiahordozók hasznosításának hatékonyságát az optimális kihasználtságával lehet elérni.

A település fenntartható fejlődésének alapfeltétele a népességmegtartó képességének javítása, amelynél szintén jelentkeznek közműveket érintő fejlesztési igények. A komfortos életkörülmény biztosítása mellett a település arculatával, közterületek látványával szembeni elvárások egyre fontosabbá válnak. Ez a közhálózatok megjelenésével, helyfoglalásával szemben jelent új közműveket érintő igényeket. A föld feletti hálózatok felszámolási igénye előtérbe fog kerülni, az utcakép alakítása fasorok telepítésével, amely nemcsak esztétikai igényeket szolgál, hanem a mikrokörnyezeti állapotokat is javítja a fasorok árnyékkadó képességével a klímaváltozást kompenzáló hatásával.

A terület felhasználást érintő, meghatározó fejlesztési igények:

- ipari- gazdasági terület fejlesztésre

Ipari tevékenység folytatására a korábban kijelölt területek biztosítanak lehetőséget. Jelentősebb mértékű (kiterjedésű) és hatású ipari- gazdasági terület új kijelölésére nincs szükség, ilyen jellegű területek korábban kijelölésre kerültek. Amennyiben új gazdasági terület kijelölés válik szükségessé, az csak a község lakóterületei funkcióját nem veszélyeztető (zavaró) területen és jelleggel történhet. E fejlesztések céljából a település belterületéhez csatlakozó területek lehetnek optimálisak.

- lakóterületek kialakítása

Csór meglévő belső területein jelentős lakóház építési lehetőséggel rendelkezik. Ezekhez csatlakozhatnak középtávon a Belátó alatti zártkerti területek. Ezek biztosítják a település vezetői által meghatározott célokhoz azokat az alapokat, hogy folyamatosan bővíthessen a lakosságszám és belátható időn belül elérhetővé váljon a 2000 főt meghaladó állandó lakosságszám. A korábban elhatározottakon túl új építési területeket kijelölni nem indokolt.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Csór Község jelen Településfejlesztési Koncepcióját megalapozó vizsgálat vonatkozó fejezete széles körűen bemutatja az épített környezet védett és védelemre érdemes értékeit, a község régészeti értékeit. Az Országgyűlés a településkép védelméről szóló törvény megalkotásával az építésügyben az eddigiektől eltérő szemlélet kialakítását kezdte meg. A települési arculati kézikönyv a településkép védelmi rendelet megalapozásának egyik fő eleme, feladata a településképi értékek és jellegzetességek meghatározása. Az épített örökség védett elemeit, valamint a kívánatos településképre vonatkozó követelményeket az elkészült településképi arculati kézikönyv, valamint az arra épülő, 2018. március 9-én hatályba lépett településképi rendelet fogja szabályozni.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

4.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Szabályozási tevékenységek

- Adópolitika
- Helyi építési szabályzat
- Szabályozási terv
- Települési szerkezeti terv

Településmarketing típusú tevékenységek

- Kommunikációs stratégia kialakítása
- Rendezvénynaptár

- A befektetés ösztönzés és a foglalkoztatás növelésének elősegítése céljából a települési erőforrásokhoz rendelhető tőkepiaci és szakmai befektetők piaci szegmense részére a község gazdasági vonzerejét népszerűsítő marketing.
- A sport és turizmusfejlesztés céljából a turisztikai erőforrásokhoz rendelhető fogyasztói és szolgáltató piaci szegmens részére a település rekreációs vonzerejét és fejlesztésének lehetőségeit népszerűsítő marketing.
- A település humán erőforrás-fejlesztés (és a minőségi munkaerő letelepedésének elősegítése) céljából a minőségi munkaerő, mint piaci szegmens részére a Csór minőségi életfeltételeket biztosító élhető települési környezet vonzerejét népszerűsítő marketing.
- A település különböző erőforrásainak épített és természeti környezet fejlesztése, rehabilitációja, a község arculatának kialakítása, rekreációs – sportszabadidő kapacitás bővítése, történeti-kulturális hagyományok megőrzése, szolgáltatói kapacitás növelése, infrastruktúrafejlesztés.

Vagyongazdálkodás

- Település intézményeinek költséghatékony üzemeltetése
- A vonzó településkép kialakítása
- Közterületek kihasználtságának növelése érdekében fejlesztési elképzelések kialakítása

Együttműködések kialakítása

- Civil kerekasztal
- Mikro térségi együttműködés
- Települési gazdálkodók bevonása a döntési folyamatokba
- Turisztikai együttműködések

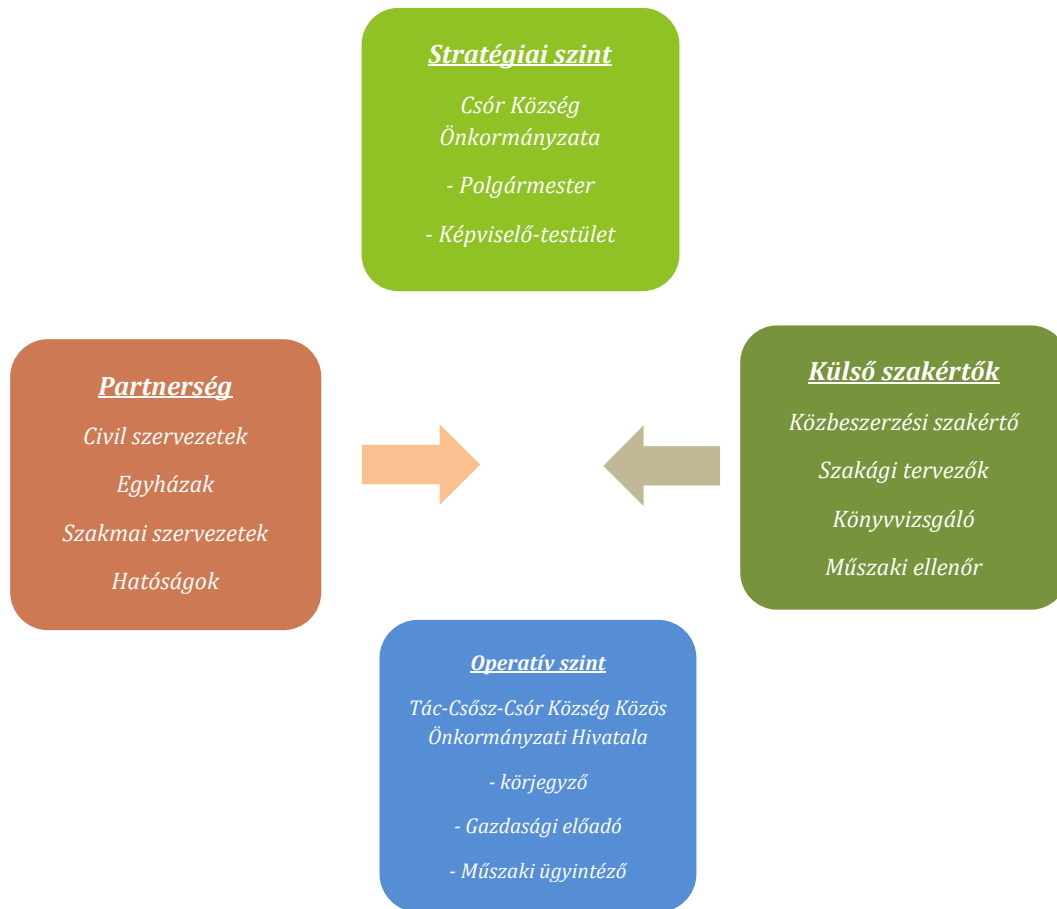
A településfejlesztési alapelvek és az átfogó célok kapcsolata			
I, Alap és Közlekedési Infrastruktúra fejlesztés, településkép javítása			
Közműfejlesztések	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Fenntarthatóság elve	Átláthatóság monitoring és értékelés elve
Helyi közlekedési utak fejlesztése	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Szubszidiaritás és decentralizáció	Átláthatóság monitoring és értékelés elve
Települési környezet fejlesztése	Térségi és táji szemlélet elve	Fenntarthatóság elve	Területi harmónia elve
Energia felhasználás csökkentése	Hatékonyság és koncentráció elve	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Átláthatóság monitoring és értékelés elve
II, Minőségi szabadidő sport és turizmus fejlesztés			
Sport és turisztikai fejlesztések elősegítése	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Átláthatóság monitoring és értékelés elve	Fenntarthatóság elve
Tercier szektor erősítése, diverzifikációs tevékenységek támogatása	Térségi és táji szemlélet elve	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve	Területi harmónia elve
Marketing és kommunikációs csatornák feltárása	Nyilvánosság és Partnerség elve	Hatékonyság és koncentráció elve	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve
III, Szervezet és Intézményfejlesztés			
Önkormányzati Intézmények fejlesztése	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés	Területi harmónia elve	Átláthatóság monitoring és értékelés elve
Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése	Nyilvánosság és Partnerség elve	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve	Hatékonyság és koncentráció elve
Térségi kapcsolatok erősítése	Nyilvánosság és Partnerség elve	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve	Térségi és táji szemlélet elve
Humán erőforrás fejlesztés	Tolerancia, esélyegyenlőség és Identitás elve	Nyilvánosság és Partnerség elve	Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés

4.2. A településfejlesztési koncepció megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

Az Önkormányzat, mint közigazgatási szervezetnek az Ügyfélkörébe tartozik a lakosság, a gazdálkodó és civil szervezetek. Az Önkormányzat képviselő-testületének feladata a rendezési folyamatban a település sajátosságainak érvényesítésén és az értékek figyelembevételével a koncepcionális megvalósítási hangsúlyok meghatározása, amik mentén jövőjüket tervezik.

A stratégiai döntéshozatal a koncepció megvalósítása során a Képviselőtestület feladata, amely az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról (költségvetési rendelet), az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges

önerő biztosításáról, valamint a település térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv elfogadásáról/módosításáról.



Csórön az önálló polgármesteri hivatal megszűnt. Az érintett települések létrehozták az Tác-Csósz-Csór közös hivatalt, aminek egyik kirendeltsége van Csórön. A döntés előkészítési feladatokat a közös Hivatal adott szervezeti egysége végzi. A stratégiai menedzsmentet a polgármester, alpolgármester, a Pénzügyi bizottság elnöke és a civil szervezetek közül kiválasztott - maximum 5 fős - szervezete alkotja. Fontosabb feladatuk:

- A koncepció megvalósításának nyomon követése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

A Képviselőtestület döntéseinek előkészítésében fontos szerepet játszik a képviselőtestület bizottsága. Csór Község Önkormányzata Képviselőtestületének munkáját Pénzügyi Bizottság segíti. A bizottság közreműködik és előkészíti az önkormányzat közép és rövid-távú beruházási programjait, a beruházási előirányzatok kezelését, a településfejlesztéshez és területfejlesztéshez szükséges pénzügyi döntések, koncepciók előkészítését végzi.

4.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Az önkormányzat folyamatosan elvégzi a koncepció végrehajtása során a helyi és térségi egyeztetéseket, amelyek biztosítják, hogy a település stratégiai fejlesztési irányai és az ehhez illeszkedő fő beavatkozások összhangban legyenek a település főbb szereplőinek céljaival.

A település céljait a fentiek alapján is szükséges összehangolni nemcsak középtávon, hanem hosszú távon is a járás és a megyehatár másik oldalán lévő településeinek céljaival, különösen a megyei jogkörrel ellátott Székesfehérvárral, és a Veszprém megyéhez tartozó Inotával, Várpalotával. Az Önkormányzat vezetése különböző információs csatornákon keresztül tudatosítja ezeket a térség településeivel, együttműködik velük a célok alakításában. Csór községben a térség településeit is meghatározóan érintő intézményhálózat fejlesztés kap prioritást kiegészítve a kapcsolódó közszolgáltatásokkal.

A települések közötti kis távolságok különösen fontossá teszik a kommunikációt, koordinációt a közfeladatok ellátása terén is a szomszédos települések között, hiszen számos itt élő számára bizonyos szolgáltatások akár kisebb távolságra is elérhetőek a szomszédos településen, mint lakóhelyén. Csór a jövőben is fenn kívánja tartani együttműködéseit, illetve azok bővítésére a céljainak megvalósítása érdekében nyitott.

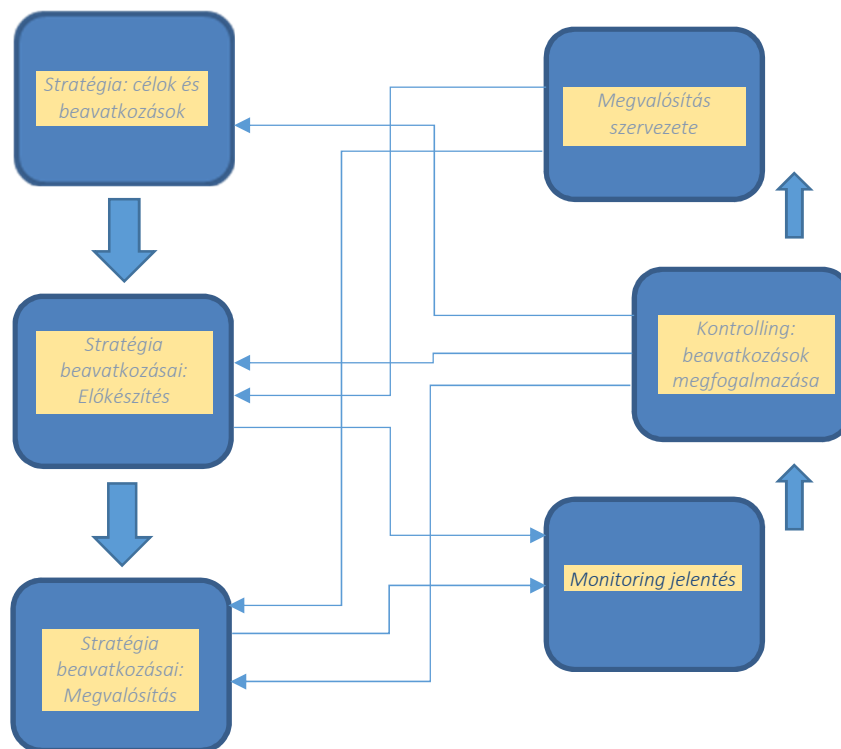
4.4. Monitoring rendszer kialakítása (output és eredményindikátorok meghatározása az egyes akcióterületi beavatkozásokra és az integrált településfejlesztési stratégia intézkedéseire, azok mérési módjának, gyakoriságának rögzítése; a monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása)

4.4.1 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a koncepció hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a megvalósítási folyamatokba, vagy magába a koncepcionális elemekbe avatkozik be. Fontos, tehát kijelölni a koncepcióban megfogalmazott feladatok

- felelősét
- kivitelezőjét
- gyakoriságát
- formai elvárásait
- a visszacsatolás módját

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7 éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összegzi:



A monitoring tevékenység alapvetően belső feladat, azaz a településfejlesztési koncepció végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik. Célszerű kijelölni egy személyt, aki felelős a monitoring és értékelési tevékenység koordinációjáért és végrehajtásáért. A monitoringhoz kapcsolódó legfontosabb feladatok:

- a monitoring rendszer kereteinek kialakítása előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis megalkotásával;
- az indikátorok aktuális értékének – a terv szerinti gyakorisággal történő – összegyűjtése, rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres kapcsolattartás a projektek megvalósításért felelős személyekkel az indikátorok elérését nagymértékben befolyásoló kulcs-, hálózatos és akcióterületi projektek nyomon követése érdekében;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába (a jelentést a menedzsmentért felelős döntéshozó testületnek kell jóváhagynia).

4.4.2 Indikátorok meghatározása

A monitoring rendszer hatékony működésének egyik alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. Az alkalmazott mutatókkal szembeni alapvető kritériumok az alábbiak:

- **Specifikus** – az indikátor arra a célkitűzésre vonatkozik, aminek az eredményét, hatását méri;

- **Mérhető** – az indikátor számszerűen (mértékegységgel) kifejezhető;
- **Elérhető** – az indikátor bázis- és célértékét viszonylag gyorsan, könnyen és költséghatékony módon meg kell tudni határozni;
- **Reális** – a valós helyzetből és tervezett beavatkozások várható eredményeiből kiindulva kell egy ténylegesen elérhető célértéket kitűzni;
- **Aktuális** – az indikátornak az adott eredmény vagy output aktuális állapotára kell vonatkoznia, és alkalmasnak kell lennie időbeli nyomon követésre.

A koncepció eredményességének méréséhez elengedhetetlen, hogy a felállított célokhoz indikátorok – a célok elérését jelző mutatók – kerüljenek hozzárendelésre. Az eredményorientáltság erősítése a 2014-2020 közötti időszak EU kohéziós politikájának egyik kiemelt célja, így az eredmények mérése az előző időszakénál hangsúlyosabban jelenik meg a politika végrehajtásának minden területén. Az alkalmazott indikátorok fajtái:

- **Hatásindikátorok:** Ezen indikátorok teljes mértékben egyediek, az adott település sajátosságaihoz illeszkednek. Egy középtávú célhoz – annak összetettsége függvényében – 1-2 db indikátor kapcsolódik. Ezen indikátorok tekintetében a mérhetőség követelménye nem minden esetben teljesíthető. Tekintettel azonban arra, hogy a tematikus célokhoz kapcsolódó indikátorokat mérhető módon kell kialakítani, ezért a hatásindikátorok természetükből adódóan leginkább összetett mutatók és értékeik lehetnek leíró jellegűek is.
- **Eredményindikátor:** Ezeket az indikátorokat a tematikus célok eredményeinek meghatározásához használtuk és az operatív programok eredményindikátorait vettük alapul. Az egyes operatív programok Egyedi Célkitűzéseket fogalmaznak meg és ezen célkitűzésekhez kapcsolódnak az OP eredményindikátorai.
- **Kimeneti/output indikátor:** Az indikátorokat az integrált projektek méréséhez használtuk. Az egyes operatív programokban prioritástengelyenként kerültek meghatározásra az output jellegű mutatók. A tervezés során ezeket a mutatókat – amennyiben ezek illeszkedtek a megvalósításra tervezett beavatkozások (projektek) jellegéhez – a lehető legszélesebb körben beépítettük a monitoring mutatók közé.

4.4.3 A koncepció indikátorai

Az indikátoroknál bázis- és célértékek meghatározása akkor lehetséges, ha a koncepcióban megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisba, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok azonosíthatóak és számszerűsíthetőek lesznek. Amennyiben ez lehetséges az egyes indikátorok bázis- és célértékeinek meghatározását/pótlását a koncepció monitorozása során kell elvégezni.